

Előfizetési árak
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyos szám ára 5 kr.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden osz-
 tórtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendőek,
 kéziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 Ha a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendőek
 kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Minden embert érhet baleset.

Ujpest, nov. hó 23-án.

A mai haladó, gőz- és villamkorban napról-napra emelkedik a szerencsétlen balesetek száma. Majd a gép tesz egy embert szerencsétlenné, majd a gondtalanul felállított állvány temeti maga alá a szegény munkást, majd ismét a villamvasut kerekai ronesolnak össze egy egészséges testet. Arról nem is szólunk, hogy az ügyilkosságok számos neme hányszor tesz egy-egy emberi életben kárt.

És az emberiségnek ezekkel szemben mi a kötelessége? Menteni a hol lehet, az első segélyt nyújtani, a melylyel a legtöbb esetben az életet meg lehet menteni. Ez emberbaráti kötelesség, a legszebb humanitás, a mit ember, ember ellenében teljesíthet.

A fővárosban napról-napra tapasztaljuk annak a remes intézménynek az áldását, látjuk szép czélját érvényre emelkedni, az a derék mentő-egyesület ezer meg ezer embernek adja vissza a rögtön segélynyújtással az életet.

Boldog pestiek!

De nemcsak a fővárosban szorulnak az emberek az első segélynyújtásra, hanem mindenütt, a hol az emberek munkával, iparral foglalkoznak, mert ott történik a legtöbb szerencsétlenség.

Ujpest is olyan ipartelep, a hol a mentő-egyesület szép intézményének nemcsak létjoga, hanem igen magasztos hivatása és tág működési tere is van.

A sok gyár, a számos ipartelep naponként szolgáltat egy-két szerencsétlenséget. A budapesti mentők számtalan esetben jönnek Ujpestra, de hány esetben nem hívják, nem hívhatják, mert ugyanis késő volna, mert hiszen daczára a mentők nagy gyorsaságának, mégis legalább 30 perc távolság választ el tőlük, a mi a meghalásra éppen elég. Az alatt a szerencsétlen megsérült, akit talán a gyors segélynek meg lehetett volna menteni, elpusztul.

Ezek után nem volna-e létjogosultsága Ujpesten egy mentő-egyesület alakításának?

Nagyon, de nagyon is van!

Most legutóbb az intéző körök a mentő intézmény országos szervezetét czélozzák. Maradhat-e akkor Ujpest, — a hol annyi üdvös intézmény talál jó talajra, — mentő-egyesület nélkül? Nem!

Van is elég ember, a ki annak a nemes ügynek készséggel állna a szolgálatába. Endre János már 30 embert nyert meg az ügynek, a ki készséggel szegődik a nemes intézmény szolgálataiba; 30 tevékeny fiatal ember, aki lelkes ambícióval állna a mentők táborába.

De ez csak kezdetleges dolog. Tudjuk, hogy minden gyár adna saját érdekében 3—4 embert az ügynek, azután 8—10

községi szolgát is be lehetne tanítani az első segély nyújtásra és Ujpesten rövid idő alatt és csekély anyagi áldozatok árán volna mentő-egyesülete. Sőt amint értesültünk, a budapesti mentő-egyesület ki is küldene egy szakembert, a ki az ujpestieket rövid idő alatt bevezetné az első segélynyújtás titkaiba és így Ujpesten is létre jönne az az intézmény, a melyre sokkal nagyobb szükségünk van, mint azokra a körökre, egyletekre amelyek csak rossz műkedvelői előadásokat tudnak rendezni, vagy ahol csak a harminczkét levelű bibliát forgatják a jellemek és a családok nagy kárára és boldogtalanságára.

Karoljuk fel tehát a szép eszmét, ne vonjuk meg a támogatásunkat és hozzuk létre minél előbb a mentő-egyesületet. Endre János székes főv. tan. most boesátja ki a felhívást ebben az ügyben, támogassuk őt, hogy ez a szép intézmény minél előbb létre jöhessen, mert bizony, minden embert érhet baleset.

Felhívás a magyar nemzethez!

Nemcsak a magyar helikon, de a világirodalom sem mutat fel oly magasra kiemelkedő költői alakot, a minő báró Eötvös József. A kiből a lángész egyesült az aethetikussal, a ki született főnemes volt és Istentől hivatott népbarát, a kinek az idealismus elterelő elemét képezte a gyakorlati reformálórekesnek.

Mi, a kik fiatal szívvel olvastuk nagy régen Eötvös költői műveit, akkor a gyönyörű ábrándokat bámultuk azokban; most, midőn újra elolvassuk e műveket, megdöbbenünk rajta, hogy ezek az ábrándok megannyi profécziák voltak, a mik esodamodon beteljesültek.

Akkor sírtunk rajtuk, most triumfalva tapsolunk nekik.

Báró Eötvös Józsefnek minden regénye korszakot jelző fenomenalis alkotás volt: a Karthausi, a Falu jegyzője, a Magyarország 1514-ben. Az eszmék gazdagsága, a szív mely érzelmei elfeledtetik az olvasóval, hogy ezek irányregények; de maga az irány, a kitűzött cél is oly isteni eredetű: a rekonszeuv az elnyomott néposztály, a kitesztított vallásfelekezeti iránt; hivatkozás az emberiségre a szabadság az egyenlőség igazai vegett.

És mindez eszméknek a győzelmét megerte, sőt kivívni segített az államférfi, a miket mint költő odarajzolt az égre, odavarázsolta a delibábra. A Fata Morgana álompalotái kővé váltak: a költő megerte saját apotheozisát a nemzeti átalakulás korszakában.

Azért fokozott érdekűek báró Eötvös József művei most, a midőn azokat mint kivívott győzelmek történeteit olvassuk: *költői szépségeik a mai kor teljes világitásában még jobban kitűnnek.*

De versenyeznek a költői műveivel politikai munkálatai, a mikben a költő mint ember, mint philosoph, mint hazafi emelkedik ki messze magasra a mindennapiság gőzköréből. Ezeket úgy olvassuk most, mint az *evangéliumot.*

Báró Eötvös József munkáinak nem szabad hiányozni egy mívelt, egy előkelő magyar család asztaláról sem. De el kell azoknak foglalnai a maguk helyét annak a néposztálynak a házában is, mely felszabadulását, emberi és hazafiai jogainak megadását ezen művek hatásának köszönheti. Ha egy gazdának sok az az ár, álljanak össze hárman, négyen: cseréljék ki a műveket. A mely háznak a mestergerendáján báró Eötvös József könyve ott fog állni, arra a házra áldás száll az égből.

Óhajtható, hogy ne legyen Magyarországon egyetlen *társaskör*, egyetlen *iskola*, egyetlen *család* sem, melynek könyvtárában Eötvös József munkái, fölhalálhatók ne legyenek; kívánatosnak tartanók, ha többen abból a célból is megrendelnék Eötvös József munkáit, hogy azokat szegényebb iskolák könyvtárainak adományozzák.

A nagy költő, mint államférfi, mint a magyar kormány tagja, a lelkületének megfelelő munkát végezte: a vallás, a köznevelődés minisztere volt. Fő gondja volt a néptanítók ügyének emelése. Ez az osztálya a magyar tarsadalomnak az, melynek hivatása Magyarországot másodszor is meghódítani, s melynek jutalma ezért — az életfogytig tartó szegénység — fogadalom nélkül.

A néptanítók sorsát enyhíteni még holta után sem szünt meg a magyar köznevelődés vezetése. Resurrexit. A holt belük feltámadtak, jötekony megleget adni a magyar haza mostoháinak.

És ez így történt.

Atyjának szelleme megihlette méltó örökösét báró Eötvös Lorándot, a ki e halhatatlan nagyság minden munkájának tulajdonjogát az Eötvös-utapra ruházta át azzal a jólelkű gondoskodással, hogy a teljes kiadás jövedelméből a Budapesten és Kolozsvárott felállítandó *Tanítók Házában* magyar tanítók és professzorok gyermekei — felekezeti és nemzeti különbség nélkül — *lehetőleg ingyen élvezzék az internátus minden előnyét.*

Megjelennek tehát egyöntetű teljes kiadásban báró Eötvös József összes költeményei, regényei, politikai és bölcselmi munkái, gondolatai és levelei, a mik eddig kinyomatva nem is voltak, a mi magában véve is nagy, emlékezetes irodalmi esemény. De a mi tartalmilag gazdagabbá, kulturánkra nézve pedig szinte korszakossá teszi e teljes kiadás megjelenését: az a *vállalat jövedelmének hovatartozása.*

Mert ez már teljes diadalát jelenti az Eötvös műveiben elhittett eszméknek. Gyakorlati megvalósulását az ő álomképeinek. Megértését szédítően mély és tartalmas államfilozofiai gondolatainak. Ebben feltámad a költő és az államférfi, az egyik, hogy újra és újra gyönyörködtessen, a másik, hogy újra cselekedjen.

Kettős czélt szolgál így mindenki, a ki e nagyszerű munkára előfizet és aláírókat gyűjt. Magának örökké visszatérő lelki gyönyörűséget szerez, másoknak pedig, tehetetleneknek, az étellel küzdőknek istápolójává lesz.

Eötvös József eszméit terjeszteni annyit tesz, mint a fölvilágosultság világát hinteni

szét a népek millióira. Fölvilágosodott nemzet pedig megelegedett, virágzó és boldog!

Budapest, 1899. november 15-én.

Az »Országos Eötvös-Bizottság« elnökei: *Wlassics Gyula, Jókai Mór, Beöthy Zsolt.* Disz-elemlők: *Vasary Kolos, Széll Kálmán, Dr. Károlyi Tibor.*

HIREK.

— **Erzsébet királyné emlékezete.** Megható módon nyilatkozott meg Ujpesten is az az örökkön élő szeretet, mely nagy királyné emlékezetét tündöklő dicsfényvel köríti. Erzsébet királyné nevenapja alkalmával f. hó 30-án reggel 9 órakor ünnepi mise volt az összes ujpesti templomokban. A római katolikus templomban Illek Vincze esperes plebános mondotta három lelkész segédletével a misét. A templomot a mise alatt zsufolásig megtöltötték az előjáróság s az egyetek tagjai, a nagy közönség s az iskolák növendékei. Mise után emlékünnepek tartottak az összes iskolákban, a hol gyászbeszédet mondtak az igazgatók s gyászdalokat énekeltek a növendékek s így rottuk le mindnyájan a kegyelet adóját az emberszeretet és a honszerelm vallásának szentje, a mi megdicsőült királynénk: Erzsébet iránt.

— **Községi tisztviselők választása** Ujpest közseg képviselőtestülete, Ivánka Pál főszolgabíró elnökle alatt f. hó 21-én tartott közgyűlésen töltötte be választás útján azon tisztviselői állásokat, amelyek részint elhalálozás, részint lemondás, utján üresedésbe jöttek. Megválasztottak, meg pedig egyhangulag: segédjegyzőnek: Berényi Antal, első írónak: Várady Zsigmond, második írónak: Lukács Imre, harmadik írónak: Medveczky Dezső, negyedik írónak: Vrana István. A megválasztott tisztviselők a közgyűlés előtt rögtön le is tették a hivatalos esküt. Ugyanekkor helyettesített s hivatalától felfüggesztett Nagy Sándor vegrehajtó is, amenyiben helyettesül Gránitz Rezső választott meg a képviselő testület által.

— **Közgyám- és esküdtválasztása.** A közseg képviselőtestülete Ivánka Pál főszolgabíró elnökle alatt f. hó 21-én tartott közgyűlésen a Karris Jeromos és Latisz J. elhalálozása folytán üresedésbe jött közgyámi állásra Winternitz Gyulát, Kárpáthy Jánost, Busfy Istvánt és Lorbersbék Kálmánt, az esküdti állásra pedig Mauks Jánost, Krapp Mihályt és Winkler Lajost jelölte. A választás f. hó 22-én d. e. 11 órakor vette, ugyancsak Ivánka Pál főszolgabíró elnökle alatt kezdetet s a közseg választó polgári a képviselő testület jelöltjei közül egy hangulag, közfelkiáltás útján közgyámnak Kárpáthy Jánost, — esküdtnek Mauks Jánost választotta meg.

— **Személyeskedés.** Művelt emberek között nincsen csunyább dolog a személyeskedésnél. A közseg képviselőtestület f. hó 21-iki közgyűlésen történt, hogy Dezső Lajos képviselő azzal ajánlotta Busfy Istvánt a jelöltek köze felvenni, hogy Kárpáthy Jánost, a többség jelöltjét, tapintatlanul megtámadta, durvasággal vádolta s olyan rideg aglegénynek nevezte, a ki nem méltó a közgyámi állásra. — Dezső Lajos személyeskedő kirohanása nemcsak kellő megrovásban részesült az elnöklő főszolgabíró részéről, hanem magának Busfynek is löbbet értett, mint használt, mert ha Friedmann Armin nem szólal fel s felszólalásában nem találja el azt a tapintatos hangot, — a melylyel egyrészt kijelentette, hogy a képviselőtestületnek nincs szüksége a jelöltekre vonatkozó információkra s a melylyel másrészt arra kérte a képviselőtestületet, hogy mutassa meg, miszerint a többség a személyeskedés daczára sem zárkózik el ridegen a kisebbség óhaja elöl: bizony-bizony még a jelöltek köze sem jutott volna be Busfy.

— **Az ujpesti járásbírósg telekkönyvese.** Az igazságügyminiszter Szilágyi Lajos, gödöllői járásbírósgai segéd-telekkönyvest az ujpesti járásbírósgához telekkönyvesse nevezte ki.

— **A járásbírósg berendezéséhez** szükséges hutorok elkészítésére vonatkozó ajánlatot f. hó 20-án tartott ülésén tárgyalta a közseg előjárósága. Az asztalosmunkával Bajusz Bálint és Bajusz Sándor, Miszlovics, Szkupeny, Czimbátnik és Strommer ujpesti asztalosok — mint együttes pályázók — a kárpitosmunkával pedig Gratzinger ujpesti kárpitos bizatott meg. A kárpitos 555 frt 30 krért, az

asztalosok pedig 1994 frt 77 krért készítik el a pályázati feltételek, rajzok és minták szerinti berendezési tárgyakat. Az illető vállalkozókkal f. hó 21-én kötötték meg a szerződés.

— **Felolvasás a »Közművelődési Kör«-ben.** Válogatott és előkelő közönség előtt tartotta meg f. hó 18-án az »Ujpesti Közművelődési Kör«-ben felolvasását Farkas Imre, a »Neues Pester Journal« belmunkatársa. — A pompás humorral megírt felolvasást — melynek Ujpest különleges életviszonyai képeztek a hágerinczet — vidám tapssal s többszörös jóízű kaczagással jutalmazta meg a közönség, a melynek soraiban számos előkelő budapesti vendég is foglalt helyet, kik közül különösen Pichler Győző országgyűlési képviselő rohammal meghódította az ujpesti hölgyeket, kiket virágcsokrokkal tüntetett ki. Felolvasás után a kedélyes vacsora, a felköszöntők, cigányzene s Szilágyi Arabellának népdalai annyira megrövidítették az éjjeli órákat, hogy reggel fele senkisé akarta elhinni, miszerint a holdat már a napnak fenye váltotta fel. A kör legközelebbi felolvasója — a mint értesültünk Bródy Sándor lesz.

— **Puható bizottság.** A közseg előjárósága f. hó 20-án tartott ülésén, a járás főszolgabírójának rendelete következtében megválasztotta a puható bizottságot. Megválasztottak elnökké: Lindt János bíró, jegyzővé: Boda Aladár, bizottsági tagokká: Klein József, Kuthy István s Barth Mór.

— **Ketszer jaj az ujpesti építő-mestereknek és építkezési vállalkozóknak.** Vajjon miért? Hát csak azért, mert Szalay István és fia 30 frt évi adójának a leszállításért folyamodván, a többi iparosok nevezetesen Bachman József, Csillag Károly, Körösi Lajos, Pál Gábor, Hau Mihály, Salgó Miksa, Grünfeld Ármán, Schreiber Gyula és Schwarcz Jakab adójának a felmelesét kéri. A járás főszolgabírója, Szalay Istvánnak és fiának négy évre terjedő felebbeszet, illetve feljelentését afovaiván, rögtön elrendelte a vizsgálatot, a minek valószínűleg az lesz az eredménye, hogy Szalay István és fia 30 frtos adója fog legalább 60 frtra felemeltetni, mert vele szemben a mint értesültünk, csakugyan elnézést gyakorolt az adókiadó bizottság.

— **Erzsébet királyné emléke és az iparosmunkások.** Igen szép és megható gyászünnepeket rendezett múlt vasárnap délután a Colosseumban az »Iparosmunkások önképzésére alakult ujpesti bizottság«, a melyen nagyszámú közönség jelent meg. A kegyeletes ünnepelt az »Ujpesti Dalkör« ifj. Erkel Sándor karnagy vezénylete alatt a »Hymnus«-szal kezdte meg, melynek szép és hangnatteljes előadása melyen meghatotta a közönséget. — Utána Dallos István székfőnök, tan. lendületes emlékbeszédet mondott, melyet a jelenlevők siri csend között nagy figyelemmel hallgattak. Ekkor Spórer Lajos és Weisz Nathan lépett a pódiumra s szép összjátékkal gyászdalt hegedültek. Alig hangzott el a hegedűk szomorú hangja, Fleischer István az »Erzsébet« című költeménynek szép elszavalásával ragadta el a közönséget. Erre ismét az »Ujpesti Dalkör« szép hangjai csendültek fel, — gyönyörűen énekelvén el »Mérli oly borús« című hatásos gyászdalt. Ezután Szegő Lipót az »Isten« című költeményt szavalta el, — mire az »Ujpesti Dalkör« a »Szózat«-tal fejezte be a lélekemelő gyászünnepeket. Fel kell említenünk, hogy a műsor számai között Pege Károly jeles zenekara gyászdalokat játszott, a mi a kegyeletes ünnepély fényét csak emelte. Jövő vasárnap Brankovics György, lapunk felelős szerkesztője a »Pontosság«-ról, a »Trecselés«-ről, és a »Márton remeteről« fog felolvasást tartani. Ezután lesz szavazat és zene-szám. — Igen mulattató lesz a »Szerelmem a korszakban« című énekes vigjáték, melyet Kalzer Gyuláné urhölgy, Eichenwald Samu, Kalzer Gyula és Lukács Dezső fognak előadni. F. évi december hó 3-án pedig Vörösmarthi születésének 100 éves évfordulója alkalmából Vörösmarthi-ünnepély lesz.

— **Halalozás.** Községünk egy derek polgárát s az ujpesti függetlenségi pártnak egy oszlopos tagját ragadta el az elők sorából a halál. Friedmann József vendéglős, az »Ujpesti függetlenségi kör«-nek pénztárnoka, a »Nándor« betegsegélyző s több más egyetnek tiszteletbeli és rendes tagja, f. évi november hó 17-én életének 52-ik évében jobblétre szendült. — Hűlt tetemét nagy részvétel kísérték ki f. hó 19-én délután 4 órakor az örök nyugalom he-

lyére. Koporsója előtt zászlók alatt haladtak az »Ujpesti függetlenségi kör«, a mely külön gyászjelentést is adott ki, továbbá az »Ujpesti ipartestület«, a »Kossuth nőegylet«, a »Nándor« egylet s a »Korcsmárosok ipartársulata«. A koporsót pedig a gyászoló özvegy, Friedmann Józsefné, szül. Donhauser Magdolna, a nagyszámú rokonság s a közönség beláthatatlan hosszú sora követte. Áldás és beke lebegjen sirja fölött!

— **A házak számtáblácskainak** elkészítésével a közseg előjárósága Bruchsteiner budapesti cégét bizta meg, a ki a pályázat alkalmával a legkedvezőbb ajánlatot tette. Sajnos, a cég nem tartotta be a szállításra kitűzött határidőt, s a közseg előjárósága f. hó 20-án tartott ülésén határozatilag kimondotta, hogy ha a számtáblácskák f. hó 28-áig el nem készülnek, a szerződés a fent nevezett céggel fel fog bontatni.

— **Ujpest előjárósága Rakospalotán.** Ujpest közseg előjárósága f. hó 10-én tartott ülésén elhatározta, hogy a szíves meghívásnak eleget teendő, testületileg meg fog jelenni Rakospalota képviselőtestületének azon diszközgyűlésén, a mely f. évi nov. hó 25-én, délután négy órakor, a rakospalotai Casino nagytermében fog Medveczky György első közigazgatási jegyző 25 éves hivatali működésének évfordulója alkalmából megtartatni.

— **A vilagosság ellensége.** Volt a régi Budának egy polgármestere, aki — midőn a budai városatyák az utcai lámpák szaporítását kívánták, azt felelte, hogy: »Nur Lumpen brauchen Licht!« Ennek a régi budai polgármesternek lehet az utódja az a derek férfi, aki a f. hó 19-ke és 20-ka közötti éjjelen éppen 60 darab utcai petróleum lámpát lopott el s e törvénybe ütköző tette által különösen a Gyár- és a Temető-utczát teljes sötétségbe borította. Reméljük, hogy a rendőrség a vilagosságnak ezt az ellenséget csakhamar kinyomozza s magán-zárkájának a sötétséggel a vilagosság megbecsülésére kioktatja.

— **Zartkörű bál.** Az »Ujpesti izraelita nőegylet« f. évi december hó 9-én rendezendő zartkörű bálja a mostani teli evadnak valószínűleg nemcsak az első, hanem az utolsó elite-bálja is leend. — Ennek az előérzetben mindenki, a ki társadalmi, vagyoni állásánál s műveltségénél fogva igényt tart arra, hogy bármily szerény tenyezőnek is tekintessék: már ez alkalommal igyekszik a jötekonyság iránti kötelességet leróni s az Ujpesti izr. nőegylet zartkörű bálján meg fog jelenni. Erre vall ama tény, hogy az 1 frtos személy- és 2 frtos családjegyek, közsegünk szegényeinek s a nekönynha látogatóinak nagy öröme, már igen szép számban elkelek és az érdeklődés a belepti-jegyek iránt még mindig fokozódik.

— **Embertelenség.** A »B. U. R.« vasut ellenőre Merbler Marton, f. hó 10-én este féltiz órakor egy szerencsetlenül járt kerekpárost R. M. urat, aki — geptüres következtében az utca sarába zuhant s arczán és lábán jelen-kekeny zuzódást szenvedett s más közlekedési eszköz hiányában a villamosra ült: embertelenséggel nemcsak hogy leparancsolta a villamosról, hanem midőn az illető kerekpáros egy-lában vanszorgot tovább kerekpárjával, még ki is gunyolta azt. A leparancsolás — ha szabályszerű is, — de szerencsetlenség esetében embertelenség, a kigunyolás pedig ilyen esetben nevelletlenség. Ajánljuk nevezett ellenőr urat a humánus igazgatóság figyelmébe.

— **Az »Ujpesti polgári kaszinó«** f. hó 19-én tartott közgyűlési napirendjének legérdekesebb pontját: a tagdíjaknak 6 frtolt 12 frtra szándekelet emelése kepezte. A közgyűlés nagy többsége ellensé levén a tagdíjemelesnek, — megmaradt a régi 6 forint, de a mint értesültünk, kilépnek a »Polgári kaszinó«-ból azok, a kik a tagdíjemeletet kívánták. Ime, az első átka fuziónak, a melyet előre megjósoltunk, s a melynek végzettséget ma már azok is belátják, a kik akkor a fuzióért lelkesedtek. — Sajnos, vannak hibák, tévedések, a melyeket jóvá nem lehet tenni. Ilyen hiba volt a »Polgári kör«-nek és az »Ujpesti Kaszinó«-nak a fuziója, mert az olyan egyesülés, a hol mindkét fél uszik az adósságban, nem megerősödés, hanem fokozottabb elgyengülés. Sajnos, de a tények igazat fognak adni nekünk, s Ujpestnek, a minthogy nincs már »Polgári kör« és »Kaszinó«-ja, úgy »Polgári Kaszinó«-ja sem lesz nem sokára. A társadalmi osztályok testvéri összetartásához, a társadalmi

élet élénkítéséhez nem elég a pusztá szó: tenni is kell tudni.

Nagy jótékony sorsjáték a Budapesti Poliklinika javára. A közönség előtt azon ritka alkalom nyílik, hogy kicsiny összeggel adozhat a jótékony-ság oltárán, s a mellett megnyitja önmaga előtt Fortuna istennasszony arannyal telt bőség-szaruját. A Budapesti Poliklinika javára rendezett jótékony-célú sorsjáték nemcsak arra törekszik, hogy az egyesület neves jótékony céljait szolgálja, de egyúttal a játék olyan esélyeit nyújtja a résztvevőknek, a minőhöz hasonlókat semmiféle hasonló vállalat eddig nem nyújthatott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900. január 4-től — márcz. 6-ig megtörténik, — egy 100.000 koronás, s 5, egyenként 20.000 koronás főnyereményt, azonfelül még nagyszámú 5000 koronáig terjedő kisebb nyereményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200.000 koronára rug. mintegy az összes sorsjegyek, még a már kihuzottak is résztvesznek az összes húzásokban, minek következtében, ha a szerencse kedvez, meglehet itni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt. A nyerő kívánságára a nyereményeket 2% levonásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely minden rendes elárusítónál kapható, — csak 1 koronába (50 kr.) kerül.

A nagyon szerelmes özvegy. Nagyon szerelmes szíve lehet özv. Polónyi Mária taktikónőnek, a kit a szerelem bubánata rövid egy év alatt kétszer öngyilkosságba kergetett, hej pedig azok a csapodár legények... bizony-bizony nem igen viszonzák a hü szerelmet. De hát nemcsak a virágnak, hanem az özvegyasszonyoknak se lehet megtiltani... Így esett azután meg özv. Polónyi Máriaival is, hogy kecs szurt magába a tavasszal s mérget ivott most ősszel, f. hó 21-én József-utcai lakásán — szerelmi bubánatból. A gróf Károlyi-fele kórházba szállították.

A vasúti kocsi alatt. A rákospalotai pályaudvaron f. hó 21-én reggel Molnár Gáspár 30 éves vasúti munkás a kocsitolatásnál foglalatokodott. Munkaközben egy indulófelben levő kocsi alá bukott, a mely jobb lábát lemetszette. A szerencsétlen embert a mentők eszméletlen állapotban vitték a Rökus-kórházba, a hol a szétromcsolt lábát rögtön amputálták.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetlen jó ferjem veztisztesség megadásában résztvett egyieteknek, köröknek, rokonoknak, jó barát és ismerősöknek ezúton nyilvánítom hálás köszönetemet.

Ujpest, 1899 november hó 21-én.

Özv. Friedmann Józsefné szü.
Donhauser Magdolna.

I R O D A L O M.

Előfizetési felhívás — Baró Eötvös József összes műveira. Lapunk mai számában közöljük az »Országos Eötvös-Bizottság« elnökségének felhívását s ennek kapcsán, ime itt közöljük az előfizetési feltételeket is.

Baró Eötvös Loránt ur és családja, mint Eötvös József báró irodalmi hagyatékának örököse, a nagy költő és hazafi műveinek tulajdonjogát örök időkre az »Eötvös-alap«-ra ruháztak át, hogy e kiadás jövedelméből a Budapestben felelő »Tanítók Háza« fenntartásuk és benne magyar tanárok és tanítók főiskolákra járó flai ingyenes vagy mérsékelt díju ellátásban részesüljenek.

Az »Országos Eötvös-Bizottság« hazai közéletünk jeleséből azért alakult meg, hogy az »Eötvös-alap«-ot Eötvös József báró összes műveinek kiadásában előmozdítsa és hogy e nemes vállalkozásnak minél nagyobb anyagi sikert biztosítson.

Az összkiadás Eötvös József bárónak minden eddigi könyvalakban megjelent és az időszaki sajtóban előszörva közlített szépirodalmi és politikai munkáit fogja tartalmazni az első kiadások nyomán. A szerkesztés teendőire Eötvös Loránt báró ur utasításai szerint Dr. Voinovich Géza ur vállalkozott.

Az összkiadás díszes kiadásban nagy nyolczadret alakban, faentes, finom papírosan, szép, könnyen olvasható nyomással fog megjelenni. Terjedelme 400 iv lesz 20 kötetben arányosan felosztva. A közlített 5—5 kötetet tartalmazó, felévenként megjelenő sorozatokban fog törlnni. Az első sorozat az 1900-ik év tavaszán jelenik meg; azontul felévenként jön egy-egy sorozat úgy, hogy a teljes kiadás 2 év alatt kerül az előfizetők birtokába. Minden példány első kötetének elején az előfizető neve ki lesz nyomtatva. Az utolsó kötet Eötvös József báró fennmetszött arcképet, továbbá az 1000 frt pályadíjjal jutalmazandó essay-szerű élet- és jellemrajzát, végre az össz-

szes előfizetők névsorát fogja tartalmazni. Az összkiadás egy példányának előfizetési ára fűzött példányért 40 frtban, díszesen bekötött példányért 52 frtban állapított meg. Az előfizetési összeg beküldhető: a) Egyszerre 40 frttal (illetve díszkötésű példányért 52 frttal), mely esetben a 20 kötetből álló teljes mű bermentve fog az előfizetőknek a megjelenés sorrendjében megküldeni. b) 10—10 frtofelelvi részletekben (illetve díszkötésű példás nyért 13—13 frtos részletekben) olykép, hogy az aláírás alkalmával 10 frt (illetve 13 frt) fizetetik be, míg a fennmaradó 30 frt (illetve 39 frt) az I. II. és III. sorozat megküldése alkalmával félvi időközökben utánvétel fog beszédetni, miglen a IV. sorozatot utánvétel nélkül kapják meg a t. cz. előfizetők.

A kik ezen Eötvös-kiadásra előfizetnek — a »Tanítók Háza« pártolók tagjaivá válnak és a tagságukról szóló okmányt az első könyvszállítvánnyal együtt kapják meg. A beérkező előfizetéseket a hazai lapokban nyilvánosan fogjuk nyugtázni. Az előfizetési összegek a Belvárosi Takarékpénztár-Részvénytársasághoz (Budapestben, Koronaheczeg-utca 3. sz.) küldendők. Az előfizetési ívek megfelelően kitöltve az »Országos Eötvös-Bizottság«-hoz (Budapestben, Szentkirályi-utca 47. sz.) küldendők. Előfizetőket lapunk szerkesztősége is elfogad, ahol az Országos Eötvös-bizottságnak előfizetési íve mindennap d. u. az előfizetni óhajtó közönségnek rendelkezésére áll.

Olcsó Könyvtár. Nincs a magyar gyűjtémenyes vállalatok közt egy sem, mely népszerűsége vetekedne a Gyulai Pál szerkesztette

»Olcsó Könyvtár«-ral. Ezek a kitünően megválogatott, csinos nyomású füzetek felölelik a világirodalom és hazai litteratura egész gazdag körét. Uj számai ékesen tanuskodnak erről. Klasszikusaink közül Tompa Mihályt vezeti be a vállalat, költői munkásságának első hires gyűjteményével: »Népregé«-vel (1133—35. sz.) és »Regeivel« (1139—41. szám), melyek tudvalevőleg megindították a negyvenes évek nép-nemzeti irodalmának fényes korszakát. Vörösmarty, a kinek kisebb eposait adja közre a vállalat, most a gyönyörű »Cserhalom«-mal szerepel (1138. sz.) Tinody Sebestyén verses krónikája »Budai Ali basa históriája« (1130. sz.) költői érték szempontjából lantos krónikusunk legjobb munkája, melyhez Szilády Áron, a régi magyar költészet erdemes bűvára írt magyarázó jegyzeteket. Egy igen kedves népszimű, Berczik Árpád »Postás Klári«-ja tölt be egy (1136—37.) költős füzetet míg a modern német drámairodalmat »Sudermann Keresztelő János«-a képviseli (1144—46. sz.) Várad Antal jeles fordításában. Sophokles örökszép tragédiájának a »Trachisi nők«-nek (1131—32. sz.) fordítását Csiky Gergely avatott tollából kapjuk. Berzeviczy Albert, a Szabad Lyceumban eladott népszerű értekezéseit adja közre a »Parlamentekről« című füzet (1142—43. sz.) míg Wertheimer Ede »Az 1811/12-iki magyar országgyűlés« tárgyalja, (1126—29. sz.) a nemzeti törekvések ez első nevezetes küzdőterét. Az »Olcsó Könyvtár« egyes száma 10 kr. és méltán megérdemli azt a népszerűséget, melyben immár negyedszázadja, hogy része van.

Csemegeüzlet-megnyitás.

Tisztelettel bátorokodom a nagyérd. közönségnek szives tudomására juttatni, hogy

Ujpesten, Árpád-ut 48. szám alatt

levő **fűszer-kereskedésemmel** összekötve egy elkülönített a mai kor igényeinek tökéletesen megfelelő

Különleges Csemegeüzletet

rendeztem be és ott mindennemű finom sajtokkal, naponta friss prágai sonkával és husneműekkel, ugynevezett vegyes felvágottal, továbbá csemege-szóllóval, kitünő almával és körtével szolgálhatok.

Tekintetbe véve, reám nézve azon kitüntető bizalmat, amelylyel a nagyérdemű közönség 19 évi helybeli működésem alatt részesíteni kegyes volt, a legmélyebb alázattal kérem szives pártfogásával ezen ujj vállalatomban is megtisztelni s helyiségemet megtekinteni.

Megkülönböztetett tisztelettel

NÉMETH GYULA

fűszer- és csemege-kereskedő

a Müncheni királyi udvari palack-sör elárusítója.

Kályhák.

Kályha-kiállítás megtekinthető minden nap Sonnenfeld Lina és Fiai vaskereskedése mellett Árpád-ut 22., ahol három nagy kályhagyárnak valódi Meidinger kályhái láthatók és pedig fehér, piros, kék és zöld zománc-köpennyel valamint fekete acélköpennyel, melyek minden nagyságban gyári árban lesznek eladva.

Azonkívül töltő-kályhák, utántöltő-kályhák, oszlop- és olcsó szoba-kályhák, valamint mindenféle kályha-mellekkellek, kályha-ellenzők, kályha-tálcák, tűzi szerzők, nagyon szép kőszentartók, mindenféle fűstesevek és könyökök. Azon kívül központi fűtő-kályhák és légszesz-kályhák is szolgáltatnak.

Sonnenfeld Lina és Fiai

vasnagykereskedése

Ujpest, Árpád-ut 22.

Fióközlet: István-tér és Jókai-u. sarok.

Denaturált szesz

nagybani eladás!

Denaturált szesz czimünkkel ellátott dugaszolt zárt palackokban a 1/2 liter és I liter a pénzügyigazgatóság rendelete alapján a helybeli viszont-eladóknak házhoz szállítva legolesőbban adják

Sonnenfeld Lina és Fiai

vaskereskedő.

Ujpest, Árpád-ut 22.

Fióközlet:

István-tér és Jókai-utca sarok.

Legfinomabb „Ivory“ levélpapírok

elegáns dobozokban.

Ujpesti látképes levelezőlapok 13 felvételben,

— továbbá virágos-, kottás-, művész- és más mindennemű levelezőlapok. —

Levelezőlapgyűjtő-albumok

a legcsinosabb és legdiszesebb kivitelben, 60 krtól 6 frtig.

Fényképalbumok, emlékkönyvek, a legdiszesebb kivitelű **katholikus és református imakönyvek.** — Mindennemű **üzleti könyvek, üzleti nyomtatványok** u. m. számlák, szállítólevelek, **levélborítékok czimmel,** továbbá **eljegyzési és esketési értesítések, báli meghívók** és mindennemű **a papírszakmába vágó czikkek**

legolcsóbb árakban és legszolidabb kiszolgálás mellett

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fióközllet: István-tér és templom-
utca sarkán.

15.

É r t e s í t é s .

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy teljesen újonnan felépült, megnagyított és újonnan berendezett

PANNONIÁHOZ

ezimzett **kávéházamat** Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiségemet igen tisztelt vendégeim becses rendelkezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve főtőrekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagyrabecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott meg, — iparkodni fogok ezt esekélységemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem, mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyújthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgálással, mindentféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagyrabecsült pártfogására.

Naponta kitűnő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legújabb tekeasztalok, mindenféle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérésemet, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékozzanak méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

15—

Felmann József

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.